

Iskaja vsak četrtik
in velja s poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpevdi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
birajo list brez po-
stne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 33.

V Mariboru, dne 14. avgusta 1902.

Tečaj XXXVI.

Shod naših nepolitiških društev.

»Slovenska krščansko-socialna zveza« nam je poslala nastopni poziv: Zopet shod, poroče ta in oni. Ali jih še ni dosti? Pred kratkim II. katoliški shod, neprestano shodi po raznih krajih, in zdaj zopet shod nepolitičnih društev! Nebodigatreba! In vendar: umesten je, potreben je.

Kdor razmatra zgodovino najnovejšega krščanskega preroda med nami, mora priznati, da pred nastopom prerano umrlega kardinala Missia ni bilo pravega javnega katoliškega gibanja. Missiu in dr. Mahniču se imamo zahvaliti, da je prešinila živahna katoliška zavest nas Slovence. Kar je prej tlelo med štirimi stenami, prodrlo je v kratkem času v široko javnost. Delo teh dveh apostolov katoliške ideje med nami je spremljal očiten blagoslov božji. Kmalu se je našla lepa vrsta mož izmed katoliškega razumnštva, ki je šla navdušeno na delo praktičnega krščanstva. Prvi in drugi katoliški shod sta posledica njenega dela.

In vsepovsod so se začela ustanavljati nova društva na katoliški podlagi: politična, gospodarska, podučna, zabavna. Sadovi, ki so jih rodila ta društva, so nepregledni. Še le v prihodnosti jih bo mogoče prav oceniti.

Toda nikakor še nismo tam, kjer bi morali biti. Manjka še enotnega načrta. Edino gospodarska organizacija se vrši po takem načrtu: zato pa ima tudi najlepše vsepe. »Gospodarska zveza« je krona te organizacije.

Tako mora biti tudi pri drugih naših društvih.

Resolucije II. slov. katoliškega shoda zahtevajo: za vsako faro se osnuje katoliško izobraževalno društvo. In to je neobhodno potrebno. Samo politiska in gospodarska društva ne zadostujejo. Izobraziti moramo naše ljudstvo na katoliški podlagi, podajati mu moramo zdrave dušne hrane: v resnem poduku in poštenih zabavi. Vse to pa moremo doseči le potem nepolitiških društev. Zato pa še enkrat povdarjamo: priti mora do tega, da bo v vsaki župniji najmanj eno nepolitiško izobraževalno društvo, kamor imajo pristop vsi župljani.

V tem društvu naj bo torišče najmnogovrstnejšemu delovanju. Po shodih, predavanjih, socialno-podučnih tečajih skrbi naj se za splošno izobrazbo; s petjem, gledališkimi predstavami itd. za pošteno zabavo; »čebelice« naj posredujejo in razširjajo varčevanje; v teh društvih je tudi mesto, kjer naj se vzgajajo dobri funkcionarji za naša gospodarska društva.

A četudi osnujemo še toliko novih društev: brez enotne organizacije ne bo pravega uspeha. Društva morajo biti med seboj v dotiki, tvoriti morajo neko celoto, odkoder zajemajo moč in življenje.

Tako zvezo poklicati v življenje, to je namen shoda nepolitiških društev, ki se bo vršil dne 7. in 8. septembra v Ljubljani.

Hvala Bogu, okvir že imamo: to je »slovenska krščansko-socialna zveza« v Ljubljani.

§ 2. pravil »slovenske krščansko-socialne zveze« se glasi: »Namen društvu je... b) ustanavljati, združevati in spopolnjevati nepolitična društva med Slovenci: na pr. katoliške delavske družbe, bralna in izobraževalna društva, mladeniška društva itd. ter jih gmotno in duševno podpirati.«

»Slovenska krščansko-socialna zveza« je bila torej že pred leti ustanovljena v namen: biti vodnica in središče vseh naših nepolitiških društev. Iz različnih vzrokov »Zveza« dosedaj te glavne svoje naloge ni mogla izvršiti: namreč zbrati vsa nepolitiška društva pod svoje okrilje. Pač pa je za isti smoter jako intenzivno delovala z izdajanjem publikacij: dr. Krekovega »Socializma«, štirih snopičev ljudskih iger, »Knjižnice« (dr. Schweitzerjeve razlage društvenega zakona); pohitela je ob mnogih prilikah na slavnosti bratskih naših društev, oskrbela večkrat govornikov itd.

Toda prišel je čas, da stori »Zveza« korak naprej in osredotoči krepko organizacijo vseh naših nepolitiških društev.

V ta namen torej je sklican sestanek naših nepolitiških društev o mal. Šmarnu v Ljubljano. Povabili se bodo načelniki, odborniki, ozir. odposlaniki posameznih naših društev na shod, kjer se bo mirno, trezno in stvarno razpravljalo o krepki društveni organizaciji, ki naj se ustvari. Pričakujemo, da ne

Listek.

Upornik.

Poslovenil Ivan Vuk.

IV.

V veži palače, tik pri vratih sobe, v kateri je prebivala Katarina, je stal vojak telesne straže. Bled kakor smrt in nepremično kot kip je čakal nestrpnost, da potihne kmalo hrup in da nastane mir. Ta vojak je Pugačev. Kakor blisk švigale so mu misli po glavi. Vest se mu je še enkrat z vso silo zbudila, slikala mu strašne posledice, ako mu spodleti. Nekaj mu je klicalo: »Pugačev vrni se, še je čas!« Pred njim so vstajale vse grozovitosti, ki jih je počenjal, ter kakor pošasti prežale na njega po prazni, tihi dvorani. Prežale se mu v obraz; ga zasmehovale. Bled kakor stena stal je nepremično, mrzel znoj stopil mu je na čelo. Siloma strese z glavo in zamrmra: »Prepozno! Nazaj ne morem več, toraj naprej, na prestol.« In odprl je duri tiho in je zaseboj zaklenil ter se približal Katarini tako rahlo, da ga je jedva zaslišala.

Carica se ustraši. Temna slutnja jo obdaja, ko opazuje mirno stoječo postavu, ki je bila podobna njenemu umrlemu soprogu.

S početka je mislila, da ima pred seboj duha pokojnega, a kmalo si opomore. Takoj spozna vsiljenca ter se obrne proti strani, kjer je ležal samokres. Ali Pugačev ji zastavi pot.

»Katarina«, zasepeče rahlo, »ali me poznate?«

»Da, poznam te in vem, da si upornik in goljuf!«

Jezno so zažarele oči kozaku, da je Katarina nehote zdregetela po vsem telesu. Ljubila je življenje, bila je še mlada, lepa, bila je gospodarica mogočna, katerej se je vse klanjalo. Ali le en trenutek jo je obdajal strah, in v hipu je bila pripravljena se braniti. Zatajivši svoj ponos, začne nežno in proseče.

»Ne morete mi utajiti, vi niste Peter III., ali vi ste carju tisočkrat bolj podobni, kakor je bil on. Vaš pogum in razum vam podaje to, kar ne da niti škrlat.«

Med tem govorjenjem pomikala se je neopaženo bližje prostora, kjer je ležal samokres.

»Radujem se«, nadaljuje, »da vas poznam. Utrujena sem že od vladarske skrbi, kakor ste se morebiti že tudi vi naveličali vojevanja in morije. Združite vašo usodo z mojo! Pridite in deliva si prestol! Bodite moj! Na rokah nosim namreč tega, kogar

ljubim. Pugačev, ne zametujte moje ljubezni!«

Ko je poslušal Pugačev te sladke besede, je bil kakor bi ga zvezal; zadnji dnevi njegovega razuzdanega življenja vplivali so nanj tako, da je zgubil svoj značaj treznosti, katerega je imel poprej.

»Katarina«, zakliče ves omamljen, »vi imate moč, človeka popolnoma za se pridobiti; in tej moči se ne morem upirati. Jaz nisem Peter III., temveč le ubogi kozak, rojen v stepah. Moje pustolovsko življenje bom pustil, ker misel, deliti z vami krono, stori me srečnega, kar bi se meni morebiti s silo nikoli ne posrečilo. Služiti vam hočem, kakor suženj, častil vas bom kot —.«

Med tem, ko je to govoril, spremenil se je caričin obraz, ne da bi on opazil. Naenkrat, poprej kakor je še utegnil izgovoriti zadnji stavek, skoči k samokresu in mu ga nastavi na prsa.

»Na kolena toraj, suženj!« zakliče. »Na kolena pred tvojo gospodarico in carico!«

Divje zaskrbi oči kozaku.

»Ničvrednica!« vsklikne in gola sablja se mu zasveti v roki. Ali samokres, stavljen na njegova prsa in pogled na mirno in odločno stoječo postavu carice ga ustraši, da se strese in stopi nazaj.

bo društva našega mišljenja po celem Slovenskem, ki se ne bi odzvalo temu povabilu in ne bi poslalo zastopnikov na ta sestanek.

Prihodnje dni se razpošiljajo vabila; ako bi se pomotoma kako društvo prezrlo, prosimo, naj se to takoj naznani »Slovenski krščansko-socialni zvezi« v Ljubljani. Podrobnosti obsegala bodo vabila sama.

Dobro došli v Ljubljani vsi delavski sloji za pravo prosveto našega naroda!

Politični ogled.

Razdelitev mandatov za štajerski deželni zbor. Graški nemško-nacionalni list »Tagblatt« je na podlagi statističnih podatkov izračunal, da pripada graškemu mestu — enajst mandatov. Računal je ta list takole: Štajerska šteje 1,356.058 prebivalcev, Gradec sam 138.370; volilcev v deželi je 120.636, v Gradcu 11.284; od 14,096.503 K direktnega davka odpade na glavno mesto 4,380.510 K, od indirektnega v skupnem znesku 2,380.510 K pa 515.176 K. Štajerska ima 60 izvoljenih poslancev. Po razmerju prebivalstva jih odpade torej na Gradec 6, po direktnih davkih 18, po indirektnih 12 in po številu volilcev 7. Povprečno ima torej Gradec pravico do 11 poslancev. »Grazer Volksblatt« je pa na podlagi tega ključa izračunal število kmetskih mandatov, katerih je doslej le 23. Od 60 mandatov odpade na deželo brez mest po razmerju direktnih davkov 51% ali 30,6, po razmerju prebivalcev 73% ali 43,8, z ozirom na število volilcev 80% ali 48, ter po razmerju indirektnih davkov 62% ali 37,2 mandata. Po prečno pripada torej deželi po ključu nacionalnega »Tagblatt« štirideset mandatov. Ostala mesta razun Gradca imajo pravico do 9 mandatov. Nova splošna kurija mora dobiti po obstoječem državnozbornem volilnem redu 11 mandatov, virilisti so pa trije. Ker tudi »Tagblatt« popolno prezira privilegirane kurije, veleposestvo ter trgovsko in obrtno zbornico, jih opusti tudi »Volksblatt«, in se torej razdele mandati deželnega zbora štajerskega, kot sledi: virilisti 3, mesta in trgi 20, kmetske občine 40, splošna skupina 11, torej skupaj 74 poslancev. Ta razdelitev je povsem napredna, pravična ter odgovarja na celi črti »Tagblattovemu« ključu. In vendar nemškim nacionalcem nikakor ne gre v glavo, kako morejo kmetske občine zahtevati pomnožitev mandatov.

«Ti si pač sposobna za igralko», nadaljuje in se počasi bliža durim, »pa ne sproži! Z nabiti ne zadeneš prav, in potem — lahko noč vse tvoje zabave z nočnim obiskovalcem! Moja sablja te ne zgreši!»

Ko doseže duri, je odpre, ne da bi se carica premaknila.

«Pugačev te pozdravlja, Katarina, ali varuj se, ker on se povrne kot Peter III.»

«Na svidenje, Pugačev!» odgovori mirno carica.

V.

Drugo jutro po tej dogodbi skliče carica svoje generale ter jim zapove, naj se bijejo jeden odločilen boj proti uporniku. Bila je huda bitka; topovi so gromeli, puške preskotali. Orožje se je bliskalo v solnčni svetlobi. Tu so se videle gručice vojevalcev, divji bojni krik napolnjeval je zrak. Buzdovan, kij in meč švigal je po zraku, vzdigoval, padal in zopet vzdigoval porudečen od krvi. Konji so rezgetali, teptali in divjali. Kdo bo zmagal? Pugačev pošilja vedno nove trume v boj; ne v boj, v mesarsko klanje. Tu leti konj z jezdecem brez glave po ravnini, tam že brez jezdeca. Nove trume se vračajo na bojišče, boj se širi od ure do ure ljuteji, grozovitnejši. Tam je preklal ruski buzdovan glavo kozaku, tam je prebodla sulica kozakova ruskega vojevnika. Kri teče v potokih, boj

Nova nadvojvodinja. Dne 10. avgusta je srečno povila nadvojvodinja Blanka, žena nadvojvode Leopolda Salvatorja, hčerko. To je že osmi otrok.

Stavka kmetov v Galiciji je začela pojemati. To pa bržkone zaradi pritiska od strani vlade, ki je delovala z orožniki in vojaštvom proti štrajku. Kmetje niso dosegli nič, vsaj ne poroka se o nikakem vspehu.

Surovo nastopanje Nemcev. Nemci ne morejo mirovati s preganjanjem Poljakov. Pretekle dni so imeli Poljaki neko veselico. Vlada je prepovedala društvom iti z razvitimi zastavami v cerkev in tudi poljski cerkveni govor je prepovedala. Duhovnik je moral nemški govoriti. Nemci pa s takim nastopanjem gotovo ne bodo ugnali Poljakov.

Prepričan katoličan. Na Francoskem zapirajo s silo redovniške šole ter iztiravajo redovnike. Podpolkovnik Sereni je dobil povelje, da gre v Ploemel z oddelkom svojega polka in tamkaj s silo zapre šolo in iztirja redovnike. Podpolkovnik pa tega ni hotel storiti in je izjavil: »Jaz sem kristijan in ne bom sodeloval pri nobenem nastopu, ki je naperjen proti veri in proti mojemu verskemu prepričanju.« Prišel bo vsled te izjave, ki pa mu je le v čast, pred vojno sodišče.

Kronanje angleškega kralja se je vršilo zelo slovesno dne 9. avgusta. Kakor znano, je bilo kronanje najprej določeno za dan 26. julija, a kralj je tako močno obolel, da se ni mogel podvreči dolgim in mučnim ceremonijam, ki so v navadi pri kronanju. Sedaj se kronanje ni vršilo z istim sijajem, kakor je bilo prvotno namenjeno, to pa zaradi tega ne, da se kralj, ki še je vedno slab, preveč ne zmuči. Po končanem kronanju so vsi višji dostojanstveniki kralju prisegli zvestobo.

Ruski car in nemški cesar sta imela sestanek v Revalu. S tem sta pokazala, da sta obe državi v prijateljstvu in da hočeta ohraniti mir v Evropi.

Nemiri v Italiji. V provinciji Bari so resni nemiri vsled pomanjkanja. V Cassanu je 400 kmetov zasedlo posestvo markiza de Lucca in se neče umakniti. Orožniki so streljali na upornike. Eden je obležal mrtev, mnogo je ranjenih. V Manduriji je 1000 brezdelnih prišlo pred občinsko hišo, kjer zahtevajo kruha. Vojaštvo je pripravljeno.

Španski minister Sagasta je odstopil radi starosti in utrujenosti. Rekel je, da je hotel le še pozdraviti nastop mladega kralja kot novega vladarja in potem odstopiti.

se je vnel na celi črti; kar se začno kozaki umikati. Rusi pritisnejo za njimi in cele armade upornikov se spuste v divji beg. A carski vojaki so njim za petami ter še jih mnogo pobijejo. Pugačev bil je popolnoma poražen, njegove čete pobite in razpršene ter odpodene v stepe, kjer se je začel upor. Pugačev boril se je obupno. Videl je konec svoje slave. Ranjen in od sovražnikov zasledovan, bežal je s peščico kozakov spremljan od Tugarova in njegove hčerke Sofije v nepristopne skale, iskaje skrivališče. Tam je ležal na kamenu, razmesarjen in krvav, kjer je premišljeval svoje napake in pregrehe. Vendar še ni izgubil upanja.

«Tugarov», obrne se k svojemu tovarišu. «Sreča nas je zapustila, ali pri prebivalcih Urala veljam še vedno kot Peter III. To ime zadostuje, da nabere močno armado.»

Kozak zmaje začudeno z glavo.

«Zastonj vse upanje!» odgovori trpko. «Vse je izgubljeno in vsako zoperstavljanje nemogoče. Druzega nam ne preostaja, kot da te predamo.»

«Mene predati», zavpije prestrašeno Pugačev ter se nekoliko vzdigne. «Ali ne veš tega, da nam bo Katarina, ako se predamo, trgala ud za udom od telesa?!»

«Vem, vem, Pugačev, ali meni se ni treba ničesar bati. Tvoje življenje je odkup-

Dopisi.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Po dejstvih, kakoršna se nam nudijo v presojo, moramo priti do spoznanja, da je večina Slovencev v našem kraju glede narodnosti popolnoma breznačelna. Veliko jih je takih, ki pojma »narodnost« v obče ne poznajo, veliko pa, ki ga sicer poznajo, toda v svojo sramoto ne ravnaajo tako, kakor bi bilo temu spoznanju primerno. Vsem tem par prijateljskih besed v premislek!

Pred vsem je potrebna vzlasti dandanes vsakemu človeku trezna sodba: kar mu ugaja, kar spozna za pravo, k temu naj zavzame simpatično stališče, — kar pa se mu zdi napačno, o tem naj reče, da je napačno. Posebno velikega pomena je to pri narodni samozavesti. Toda ljudje dobro vedo, da store velik in odločilen korak, ako se pridružijo jednemu ali drugemu borečemu se krdelu: odreči se morajo takozvani splošni priljubljenosti, dostop jim ni več prost v vse kroge. In ker nimajo nikakih načel, zato se jim zdi tako nevtrarno življenje najboljšje. Dolina, mirna dolina jim je ljubša nego vrhovi, kjer si stojita dve stranki nasproti, zavarovani so torej, ker brijejo viharji le po vrhovih, in ker vdarjajo strele istotako le ob vrhove! Toda človek, ki misli tako — to ni mož!

Dandanes mora imeti vsakdo neomajane nazore, svoje trdno prepričanje, in mora, ker ima razum in prosto voljo, svoje življenje uravnati po njem. Ako se zлага njegovo delovanje, javno in zasebno, vseskozi z njegovim družabnim svetovnim naziranjem, šele tedaj ima človek svoja trdna, popolna, dosledna načela. In tak mož, to je cel mož!

Svetovno dokazana je resnica, da se taka, poprej orisana neodločnost ne more ohraniti dolgo. Narava sili človeka, da se konečno, ako pride čas, pokazati barvo, mora odločiti ali za jedno ali za drugo. Človek brez načel, brez trdnega lastnega prepričanja, kako bo odločil tak? Jasno je, da je tak le orodje drugim, da drugi storijo to, kar bi moral storiti on — seveda v svojo korist. Ker bomo govorili izključno o narodnosti, pomnite: korak od mlačneža do odpadnika, do izdajice, je le jeden!

Zato pa vas hočem vendar opomniti, vas, svoje rojake, svetovati vam hočem, kakor svetuje bratu brat, da začnete odsihdob spolnovati dolžnosti, dolžnosti ne do tujca, ampak dolžnosti do — sebe!

Ne sramujte se slovenskega jezika! To pravilo je povsem pravično in utemeljeno. Noben trezno misleč tujec vam ne bo zameril, ako se ravnate dosledno po

nina za me. V jedni uri te zvežem in predam generalu Samarovemu.» Pri teh besedah je pokleknil Tugarov na prsi Pugačeva, mu odvzel meč in nadaljeval: »Spomni se na preteklost, Pugačev; si li imel kedaj tovariša, ki bi ti bil tako zvest kot jaz? Kdo je bil prvi, ki te je oklical za carja? Jaz, ker sem ti posodil roko za tvoje spletke, ne misleč na dobiček. Kaj sem storil, storil sem zato, ker si bil moj prijatelj od mladosti, ker si bil mož moje hčere. Grdo si ravnal z mojim prijateljstvom, moje očetovsko ljubezen si teptal! Sedaj je prišla ura maščevanja! Ako bi bil ti zmagovalec, mojemu maščevanju ne bi ušel, kakor ne uideš sedaj. Ako bi ti dobil krono, bil bi jaz prvi, ki bi ti jo izbil raz glavo!»

Pugačev postane mrtvaško bled in mrzel pot mu stopi na čelo.

«Barbar», zavpije obupno, «ali nisem dovolj nesrečen?»

«Ne toliko nesrečen, kot hudoben», odgovori Tugarov.

«Privošči mi čas k pokori!»

«Izprosi si ga od carice!»

«Milost, Tugarov! — Ne kaznuj prestopka z zločinstvom!»

«Ti si zavrgel mojo hčer, svojo ženo!»

Pugačev smrtni strah je naraščal pri vsaki besedi. Sprevidel je, da je jeza kozaka

njem, saj stori tudi on istotako. Ljubav do drugih narodov se popolnoma lahko strinja s pametno narodno samozavednostjo in z zmernim narodnim ponosom. Delajte celo na to, da bodo tujci prisiljeni z vami govoriti v vašem jeziku! Žalibog, pri nas se niti »slovenske« obitelji ne zavedajo te svoje dolžnosti. V hišah, kjer se zna le nekoliko nemški, se prezira naš jezik kot manj vreden, kot slabši; in to ne samo v govoru, celo v pisavi. Pa ne samo proti tujcem, celo — med seboj! To je skandal, skandal v pravem pomenu te ne posebno lepe besede! O, grda nehvaležnost! — Ni-li jezik, katerega se sramujete, oni, ki ga je rabila skrbna mati vaša ob zibeli svojega ljubljence, ob vaši zibeli? Tako spoštujete svojo lastno mater? Smelo si upam trditi: kdor ne čisla matrne besede, ta je hinavec, ako se šteje med nas! To stori le zaradi dobička — kakoršnega že koli. — Kako drag in mil je rodni jezik nepokvarjenemu značaju, kaže se zlasti v tujini. Akoprem je tuje govorice vešč, vendar mu je nekako tesno v prsih. Iz globočine srca mu jamejo vstajati spomini, podobe mladostnih dni; v dolgi vrsti mu plavajo molče pred očmi, bude se mu misli, čuti hrepenenje brez imena, brez konca. Vse mu je tuje: tuje ljudstvo, tuj jezik! In tako osamljen se spomni nehote tega, kar pravi pesnik: »Kako lepo pač tiste dni je bilo, — Ko glas je tvoj uho mi željno pilo, — Ko so slovenski glasi sladkomili — Z milino svojo dušo mi pojili.« — To je moč, silna moč sladke materine besede!

Nikar ne podpirajte nam sovražnih podjetij kakor so »Südmarka«, »sulfurajn«, niti gmotno, niti duševno! Ne naročajte časnikov, ki so nasprotni obstanku in blagoru našega naroda! Ne dajte se premetoti, da bi prestopili k društvu, ki delajo očitno in zavratno proti nam, katera so ustanovili naši zagrizeni nasprotniki pri nas. Ta društva pobirajo povsod denar, da pokupijo slovenska posestva in preženejo slovenskega kmeta iz rodne zemlje. Zvedeli smo in z veseljem izjavljamo, da je odstranil gosp. Autor, upamo, da za vedno, svoj Südmarkovski nabiralnik z mize. To je pošten čin! Zapomnite si, g. Autor: Kdor nam ni sovražen, temu bomo tudi mi vedno prijatelji! Od drugih krčmarjev in trgovcev, ki pobirajo še nadalje za take podle, nesramne, nam Slovincem sovražne naprave, s temi pa se mora odločno govoriti. — Zavedajte se vselej s ponosom, da ste vi na lastni zemlji, in da so oni le tujci na vaših tleh, tujci, ki se žive

nespravljiva. Z veliko težavo se je privlekel k nogam Sofijinim, ki je stala žalostno in molče nekoliko na strani in milo prosil.

»Angelj, proti kateremu sem v svoji slepoti grešil; ali nimaš dobre besede za me?«

»Razuzdanec! ona te proklinja«, zavpije divje Tugarov ter ga sune z nogo.

»Emeljan, jaz ti odpuščam!« zašepeče komaj slišno Sofija in odide plakajoča in z omahujočimi koraki.

* * *

Štirinajst dni pozneje je bila na velikem trgu v Moskvi zbrana množica ljudstva pred kletko, v katerej je bil izpostavljen ujetnik, da ga je ljudstvo gledalo.

Katarina II., ki je tudi prišla gledat, je z dopadenjem in mirnodušnostjo zrla na tega človeka za železnimi stebri.

»Dober dan, Pugačev!« vskliknila je nesrečnemu pustolovcu.

Potem se je obrnila do spremljevalcev in dejala:

»Pojdite, komedija je pri kraju, moram pisati na Voltaira in mu razodeti konec!«

Drugi dan bil je Pugačev raztrgan. Tako je končal človek, ki je letal previsoko. Pri njem se je uresničil pregovor: Kdor visoko leta, nizko pade. Največ je bila kriva razuzdanost.

Tugarov in njegova hčer vrnila sta se v domače stepe nazaj.

le od vas! Proti drugemu narodu bodite vedno prijazni, ako vas spoštuje, a poleg tega bodite resni in odločni, in ne pozabite nikdar, da ste in ostanete Slovenci! Ako pa se tujec drzne vkljub dobrotam, koje je prejel od vas, in vkljub temu, da ga vi preživljate, še celo rogati se vam, ako se norčuje iz vašega naroda, tedaj ne molčite! Ne izdajte svoje zastave, ne zapustite svojega taborja, ne iščite in ne vdaite se sramotnemu pokoju, da se ne bo moglo reči o vas: »In pred ošabnih tujcev silo — Vas rodne mame sram je bilo...!«

Ako bi se zbal pravičnega boja, ako bi celo prodali za Judežev groš svojo rodno zemljo in svoje brate, tedaj vas zadene kletev naroda: »Pečat sramote, kojega pravica — Zločincem vžiga, stal vam bo na čelu, — Zaslužen si po delu, — Napis krvavo — svitel — Izdajica.« — Bodite ponosni na svoj rod! Poglejte v zgodovino: z zlatimi črkami se sveti ime našega naroda v njej! Slovenec je bil vedno zvest in hraber državljani. Bodite tudi ponosni na svoj kmetski stan! Le čujte kako poje pesnik o kmetski hiši: »Ta hiša nam je mati krušna, — Domovju steber je častit; — Iz kmetskih hiš nam hrana dušna, — Iz kmetskih hiš omike svit! — Da bi se uklanjali tujemu nasilju? Bratje, tega ne, nikdar, nikdar ne! Vsak izmed nas naj navdušeno zakliče: »Ne, — zastoj moči — Ne smejo giniti, ki jih imam, — A hlapčevati žalibog ne znam!«

R. F.

Sv. Ilj v Slov. gor. (Koprive z domače gredice.) Že mesec dni sem bil brez kapljice črnila, a sreča je hotela, da srečam nedavno šolarčka, ki je nesel steklenico te črne vode iz nemške šole v slovensko. (To itak veste, gospod urednik, da imamo v Št. Ilju dve šoli.) Ravno prav, si mislim, in hitro posežem v žep po pero ter jo globoko namočim v ono črno steklenico. Mislim si sem, saj je namenjena za slovensko deco, in jaz sem tudi Slovenec; zakaj bi si je torej ne odnesel par kapljic na svojem peresu domu, da vidim, če še znam kaj pisati? Pisati? To že, to že, pa kaj čem pisati? Da imamo v Št. Ilju pod streho občinskega sluge nemški hotel, to že itak znate. Da so hodili naš gospod nadučitelj Sadu s svojim basom v Gradec heilati, menda tudi že veste. Kaj bi še tedaj naj pisal? In vendar, kako me miče pisati zdaj, ko imam na peresu črnilo. Že vem, že vem!

Popisal vam bom dogodek, ki sem ga zadnjič doživel v gozdu; takrat namreč je bilo, ko sem šel iskat gob. Utrujen sedim pod košato bukvo in počivam; kar pride mimo krdelce porednih šolarjev. Ne daleč od mene v stran stojijo in eden se obrne do svojih tovarišev, češ, ali že znate da hočejo v Št. Ilju nemško in slovensko šolo skupaj potegniti v eno šolo?

»Ha, ha, ha, ali so ob pamet, Franc, ti dve šoli, praviš, da bi se dali skupaj potegniti? To ni mogoče, pa ni mogoče«, odreže se seveda bolj slaboumen pritlikavec. In vsi ostali mu pritrjujejo kakor iz enega grla: »Prav imaš Štefek, to ni mogoče, France nas hoče za norca imeti, dajmo ga malko nabunkati.« »Jaz pa mislim, da je vendar le mogoče kaj takega«, nadaljuje France, ko se je otrešel napada svojih tovarišev. »Slišal sem, da imajo v Ameriki že take mašine, da lahko brez vse skrbi prestavijo hišo na drugo mesto. In kakor veste, gospoda nadučitelja zdaj že celih 5 dni več ne vidimo, kaj, če so se peljali vendar le v Ameriko po tako mašino?« »No, in če bi njo res kje kar seboj pripeljali«, nadaljuje modri Štefek, »kako pa potem? Pazite, in jaz vam razložim. Tam le na oni most, ki pelje pod cerkvijo čez železno cesto, bi se ona mašina nastavila. Seveda imeti bi morala po mojem mnenju dve dolgi, močni verigi. Ena bi se napeljala krog nemške, ena pa krog slovenske šole. Na to bi se začela gnati ona mašina in šoli bi bili kar skupaj.« »In vendar nimaš prav«, oglasi se vzadaj še Tonček. »Premakni n. pr.

nemško šolo le za par seženj in štrbunknila ti bo v predor, slovenska pa v Celcerjev travnik.« Tega ugovora pač France ni pričakoval in čelo se mu zgrbanči v gube. Sam vidi sedaj, da se z lahka ta stvar ne da doseči, ter pristavi čez en čas ves nevoljen: »Tovariši, mi smo še pač prenerodni za tako podjetje, prepustimo torej to delo modrejšim možem. Samo nekaj me še skrbi. Kaj pa mislite vi tovariši, če se to delo posreči in se bi obe šoli, kje le res, skupaj potegnili, kako ime ali kaki napis pa bi naj nosila ona združena šola?« Nastane molk. Prvi se oglasi zopet Štefek in on misli: »Nemško-slovenska šola.« »Zakaj pa ne slovensko-nemška«, odreže se Tonček. Med tem pa stopi po nepredvidnosti s svojo obuto nogo na Štefekovo boso, in ta zavpije od bolečine premagan: »Osel!« »Ha, zdaj pa jo že imam«, odreže se France, »v taki šoli, ki ni eno ne drugo, bi se mi prav ničesar ne naučili; bili bi pravi oslički. Zato pa mislim, da mora nositi ta združena šola ime: »Oslovnica«, in vsi mu pritrjujejo z burnim smehom, da jo je pogruntal. — Toda Franc, ki je rekel že A, hotel je še povedati B. »Zdaj, ko je vse to dognano, imam še eno vprašanje: Če bi se obe šoli potegnili skupaj, kaj ne da, potem tudi obadva gg. nadučitelja skupaj prideta. Kakor je pa meni znano in vam gotovo tudi, ni dobro če sta pri hiši dva petelina. Rada se kavsata in ravsa. Tako si tudi ne morem misliti v eni šoli dveh nadučiteljev. Kaj mislite, kateri bi ostal in kateri bi moral odjenjati?« »Odjenjati, prav nobeden«, pravi Štefek, »slovenski bi bil dopoldne, nemški pa popoldne nadučitelj, kaj ali bi tako ne šlo?«

Zdaj me pikne muha na nos in jaz se prebudim pod ono bukvo. Videl sem, da se mi je vse to sanjalo. Hvala Bogu, da ni resnica, si mislim, poberem nabrane gobe v robec in odidem domu. Toda moje veselje je bilo prerano.

Nedavno zvem od zanesljivega človeka, da naši Nemci in posilinemci res delajo na to, da bi združili ti dve šoli v eno, sicer ne tako kakor si je France predstavljal, ampak tako, da hočejo slovensko šolo popolnoma ponemčiti. Zakaj? tega ne vem, in ne morem razumeti še danes ne. Ali nimajo Nemci že svoje šole? Kaj jih briga potem še slovenska? Ali se ne pravi to Slovincem hoteti krasti pravice?

Kakor vidite, so koprive, ki rastejo pri nas, pekoče. Pa da se ne opečejo z njimi naši nasprotniki!

Sv. Duh - Loče. (Marsikaj.) Dragi gospod urednik! Sprejmite ta dopis v predale Vašega cenjenega lista, da tudi širši krogi zvejo po večjem razmere iz našega prijetnega, a žalostnega loškega kraja. Zakaj žalostnega? me boste vprašali. 1. Zato ker se pri nas s tako veliko vnemo prebira Štajerc ali ptujec, ter se v malokaterem kraju vrši toliko tožb, kakor pri nas in 2. ker ni pri nas nobene narodne organizacije. Oglejmo si te točki malo natančneje. Gotovo je malokje ta ptujška mula tako hudo razširjena, kakor ravno pri nas, še celo vsi krčmarji, razun ednega, so naročeni na njo. In kaj sledi iz tega? Vedne tožbe, prepiri, pretepi itd. Gotovo so se gospodje pri kazénski sodnji Ločanov najbolj naveličali. Poglejmo dalje. V prvi vrsti manjka pri nas bralnega društva, kjer bi ljudstvo dobivalo dobre knjige in časopise, da bi se moglo vsestransko organizovati ter prirejati poučne in zabavne narodne veselice, kakor se to godi v Žičah, ter bi se tako po shodih pripravljali na prihodnje občinske volitve, do katerih je še ravno dovolj časa se organizovati. Skrajni čas je že, da se vendar enkrat ta imenitna in važna občina iztrga iz nemškutarskih rok, ker nekaj že tako sedi v odboru slovenskih mož, kateri pa morajo tako plesati, kakor nemčurji godejo, ker se dosedaj še niso upali postaviti na lastne noge pri volitvah. Dragi kmetje loške okolice! Na političnem shodu dne 27. julija t. l. v Konjicah se je sprožila misel zaradi osnovanja prepotrebne slovenske

posojilnice v Ločah. Ako si mi osnujemo lastno posojilnico, tedaj najlažje dobimo občinski odbor v svoje roke, ker bi bili od posojilnemcev neodvisni in bi nam ne bilo treba okoli njih takorekoč beračiti, če bi kateri hotel denar na posodo, ker bi ga lahko dobili pri lastnem denarnem zavodu. Potem bi Vam pa ne mogli več zapovedovati ter bi lahko po svojem prepričanju volili. Zadnji čas je že, da se začnemo enkrat tudi mi gibati, da ne bomo vedno hlapeci teh nemurjev, katerih nobeden nikdar cerkve znotraj ne vidi. Na delo torej za sveto narodno stvar, ker boljša bodočnost nam je zagotovljena, ako bomo previdni. Ločan.

Iz Kozjega. (»Brivčevi« dovtipi.) Miloš Kamušič, tisti, ki je na lanskem občnem zboru družbe sv. Cirila in Metoda govoril proti šoli v Velikovcu, je res jako dovtipen človek. Toda s svojim »Brivcem« ima vedno smolo. Navadno prinaša le slabe dovtype, če pa kedaj kaj bolj »osoljenega« prinese, pa si nakopije tožbo na glavo. Sedaj pa se je lotil »dovtipov nove vrste«. »Brivec« bil je namreč tožen radi neke nedolžne pesni. Da pa se obvaruje škode, je gosp. Kamušič dopisnika izdal, dasiravno je lansko leto pisal, da on noče biti izdajalec svojih dopisnikov! Pa šel je še dalje. Dopisniku je pisal, da je bila v uredništvu preiskava, pri kateri se je našel dopis. To pa ni res, kajti preiskave v uredništvu ni bilo! Pa še več, svetoval je celo dopisniku, naj taji, da je na tožnika cikal! Ta tega seveda ni storil. Da se reši, objavil je je g. Kamušič »izjavo«, v kateri pravi, da ga je dopisnik varal z namišljenim dostojanstvom ter s tem dosegel sprejem pesni v »Brivca«! To zopet ni res, kar že iz tega sledi, da isti dopisnik že poldruge leto dopisuje »Brivcu« in so se njegovi dopisi tudi sprejemali. In kar naenkrat bi si bilo treba namisliti kako »šaržo«, da bi se dosegel sprejem dopisa!? In sicer »šaržo«, ki je docela brez pomena in v nikaki zvezi s pesnijo! — To so torej najnovejši »Brivčevi« dovtipi, s katerimi pa ima zopet smolo, kajti dopisnik ga je radi zadnjega očitanja tožil. Tako je prišel gosp. Kamušič iz dežja pod kap.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Političnega shoda na Vranskem ne bo 24. t. m. Pač pa se gotovo vrši shod v prvi polovici meseca septembra.

Mil. knez in škof so se vrnili v torek, dne 12. t. m. iz kopališča Hofgastein v Maribor nazaj.

Osebnosti. V Maribor pride kot oskrbnik deželne bolnice g. R. Zwirn, doslej oskrbnik bolnice v Voitsbergu. — V stalni pokoj je stopil deželni šol. nadzornik dr. Konr. Jarz v Brnu, kamor se je moral s Štajerskega umakniti sedanjemu Linhartu. Odlikovan je z redom železne krone tretje vrste. — Okrajni glavar v Celju, baron Apfaltrer pl. Apfaltrern je imenovan za namestniškega svetnika v Gradcu. — Odvetnik dr. Karl Wittermann v St. Lenartu v Slov. gor. se po preteku treh mesecev preseli v Fehring.

Goreti je začelo včeraj okoli 11. uri predpoldne v kleti tukajšnjega trgovca z barvami, E. Bauerle, koroške ulice št. 9. Po nepredvidnosti uslužbenca se je užgal firnis. Ker je požarna bramba v bližini ter je bila takoj na licu mesta, je zabranila večjo nesrečo.

Za pogorelce v Podovi. V petek so ustanovili mariborski Slovenci odbor, kateri je prevzel nalogo, zbirati podporo za pogorelce v Podovi. Dozdaj so darovali: po 20 K odvetniki: dr. J. Glančnik in dr. Pipuš; po 10 K: dr. Fr. Rosina, dr. Glaser, kanonik

dr. I. Mlakar, notarski substitut Jakob Kogej, zobozdravnik dr. Kac, kanonik dr. Matek, neimenovan, profesorja veronauka Kavčič in Jerovšek; kanonik Voh 7 K; po 5 K: profesor veronauka Vreže, župnik Kelemina, prelat Hribovšek; po 4 K: profesor teologije dr. Kovačič in g. Anton Korošec; vojaški kaplan Marzidovšek 3 K; po 2 K: notarijski kandidat Strelec, sodnijski tajnik Janežič, potovalni učitelj Bele, lekarničar Taborsky, vadniški učitelj Marin, Rudolf Kukec, deželni sodni svetnik Vovšek, profesor Vrstovšek. Kanonik Majcen 10 K; dr. Rosina še 5 K, hišni posestnik Rapoc 2 K, kaplan Vodošek 2 K, gimnazijski profesor Jerovšek in Matek po 2 K. Skupaj znesek 200 kron, kateri se je poslal na župnijski urad v Slivnici, da se razdeli v podporo. Daljni zneski v ta namen se sprejemajo pri uredništvu.

Iz Središča se nam piše: Središčani se v raznih listih napadajo, ker so se v neki nujni zadevi obrnili do dež. poslanca Orniga. Moj namen ni ta čin opravičevati, ampak pojasniti hočem, kako da se je to zgodilo. Vsled neke konjske bolezni v Čakovcu, prepovedala je naša vlada vsak promet s konjsko vprego čez mejo. Ako bi ta prepoved, katera je bila popolnoma neopravičena in postavno neutemeljena, nekoliko časa obstala, bil bi to hud udarec za središke obrtnike, trgovce i. t. d., sploh, vsak promet s Središčem, ki leži ob ogerski meji, bil bi ustavljen. Da bi se ta prepoved razveljavila, storila je prvi korak tukajšnja obrtniška zadruga z vlogo na c. kr. okr. glavarstvo in na ptujskega župana Orniga. — Da pa se je ravno do tega poslanca obrnila, storila je to le iz tega vzroka, ker je ta ud graške trgovinske in obrtniške zbornice in ima kot tak dolžnost braniti interese tudi slovenskega obrtnika in trgovca. Navedena prepoved se je potem kmalu preklicala, a ne samo vsled posredovanja g. Orniga, ampak tudi vsled vloge na c. kr. okr. glavarstvo odposlane; tako se izrečno v dotičnem odloku glasi. — Da bo si vsled tega dal g. Ornig po svojih časnikih hvalo in slavo peti, tega se nismo nadjali, ko bi to vedeli, pustili bi ga pri miru. Ako smo s tem storili naroden greh, naj se nam to ne vzame za zlo; zagotavljamo pa, da v bodoče g. Ornig nikoli več povoda ne bo imel, se hvalisati, da je za nas kaj storil. Zajedno pa prosimo naše deželne poslance, naj bi resno prevdarili, ali ne bi bolje bilo vdeleževati se se deželnega zbora, potem nam pač ne bi trebalo beračiti pri naših nasprotnikih za kako uslugo. — S tem bi tudi nam prihranili nezasluzene napade, katerih so se nekateri slovenski listi s tako slastjo poprijeli.

Na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se je zaključilo šolsko leto dne 13. avgusta. V začetku šolskega leta je bilo 46 učencev. Tekom leta sta 2 izstopila, 6 je bilo odpuščenih; ostalo jih je tedaj koncem šolskega leta 38. Od teh je 6 Nemcev, 31 Slovencev in 1 Srbo-Hrvat. 29 jih je posestniških sinov, 7 uradniških, 1 obrtnikov in 1 učiteljev sin. Obdarovani so bili 4 Slovenci. Šola je popolnoma v nemških rokah. Še celo iz Pruskega imajo jednega učitelja. Za to tudi šola nima pravega pomena za Spodnji Štajer. V zavodu vlada taka nestrpnost, da še Slovenci niti v svojem materinem jeziku govoriti ne smejo. In potem pa bi naj učenci, kadar pridejo iz šole, druge Slovence učili iz besedo, če pa se jim zabranjuje vaditi se v slovenskih izrazih!

Nova knjiga. V naši tiskarni je izšla nova, lična knjižica: Kapela žalostne Matere božje v Središču in njen častni venec. Spomenica na zlato mašo dveh srediških rojakov (mil. prošt Herg in bivši profesor Šinko) l. 1902. Spisal duhovski svetovalec Matej Sleko vec, bivši središki kapelan. Knjigo krasijo tudi štiri umetno izvršene slike.

Strela. Dne 7. t. m. zvečer je vdarila strela v viničarijo g. Frasa pri Mariboru in jo užgala. Viničarju so pogoreli poljski pridelki in jedna krava.

Začasna oprostitev vinogradov od davka. Uradni list celjskega okr. glavarstva prinaša sledeči odlok: V smislu c. kr. finančnega ministrstva z dne 16. julija 1902, št. 38.957, zadostuje, da se pridobi začasna oprostitev obnovljenih vinogradov od davka, ako se ne izkažejo v točki 2. člena III. izvršilnega predpisa z dne 6. julija 1890, drž. zak. št. 144, določene zahteve, ampak ako se sklicuje le na to, da novozasajena parcela kakega prejšnjega vinograda leži v kakšni okuženi občini, t. j. v selski občini, za katero se je na podlagi § 1. in 4. zakona z dne 3. aprila 1875, drž. zak. št. 61 izdala prepoved.

Sv. Križ na Murskem polju. Kakor je naš list poročal, so obhajali rojaki — duhovniki pri Sv. Križu na Murskem polju dne 5. avgusta t. l. obletnico po t stolnem dekanu, dr. Ivanu Križaniču, ki počiva na tamšnjem pokopališču. Bilo se je zbralo 12 č. gospodov med njimi tudi vlč. g. Friderik Kukovič, župnik iz Dobrne. Drugi so bili zadržani po svojih poslih. Poslali pa so pozdrave pismeno ali po brzojavu. Lepa, ob enem pa žalostna slovesnost se je začela ob 8. uri z vigilijsami, po katerih je služil č. gosp. Matej Štrakl ob obilni asistenci slovesno črno mašo za pokojnika in opravil molitve pri tumbi. Pri sv. maši so peli gg. učitelji s spremljevanjem orgel lep enoglasen »Requiem«. Po teh opravilih so obiskali duhovniki in nekaj vernega ljudstva grob, ki je bil lepo okinčan. Posebno lep pa je nagrobni spomenek, katerega so postavile pokojnemu dobrotniku iz hvaležnosti č. šolske sestre. Ker je bila ta svečanost ravno v torek, so se udeležili mesto šolarske maše šolarji slovesne maše. Mislim, da je to bilo pač prav umestno. Naj se spominjajo svojih velikih rojakov tudi otroci; naj vidijo, kaj z božjo pomočjo zamore postati s pridnostjo in marljivostjo mož, ki se je kakor oni rodil v kmečki hiši.

Nakup žita. C. in kr. vojaška oskrbovalnica v Mariboru (Eisenstrasse 16) bode kupila meseca septembra od posestnikov in gospodarskih zvez 200 meterskih stotov rži in 360 meterskih stotov ovsa. Seveda mora biti zrno jako lepo in debelo, popolnoma zrelo, čisto (brez mešanih drugih zrn) ter mora biti od zadnje žetve. Težak mora biti 1 hl zrna pri rži vsaj 69 kg, pri ovsu 41 kg. Kupi se v vsaki množini, tudi pod 100 met. stotov. Pismene ponudbe morajo biti kolekovane z 1 K. Pri ustmeni ponudbi se prinese 2 kg na ogled. Vsak ponudnik, ki še vojaški upravi ni znan, a ima dotično množino, katero je ponudil, se mora izkazati s pričo ali pa s potrdilom politične oblasti. Vse natančnejše se izve v vojaški oskrbovalnici.

Mladi tatovi. 15letna fanta Franc Veingerl in Jožef Nemec sta izvršila v Mariboru in okolici več tatvin. Zaradi tega je bil obsojen Veingerl na 6 mesecev in Nemec na 6 tednov ječe. Veingerl je bil že predkaznovan.

Stari denar. Nekateri ljudje so začeli pridno izdajati stare tolarje po 2 gld., ker so tako veliki kot sedanji petkronski. Kdor ga prinese na c. kr. davčni urad, mu ga presekajo na dva dela. Pazite torej pri denarju.

Celjske novice. Pretekli teden je opazila pri kopanju 16letna deklica Viljemina Jelenc neko truplo, ki je plavalo po Savinji. Pogumna deklica je plavala za njim ter je z velikim naporom izvlekla truplo nekega 8letnega fanta na breg, kjer je prišel zopet k zavesti. Pogumni deklici se ima zahvaliti, da ni utonil. — Umrl je pretekli četrtek v Celju trgovec Fr. Krick. Bil je zmeren in pošten Nemec ter deloval tudi v odboru mestne hranilnice.

Kapela pri Radgoni. Mutsko požarno društvo spi smrtno spanje; kakor v društvenem, tako je zanemarjeno tudi v narodnem oziru. No, sedaj bode gotovo vstalo in delalo čast celi občini Hrastje-Muta, oziroma celi fari. Prišel je namreč v vas »kramarski apostol«, ki jih navdušuje, pa za vse kaj drugega, kakor za to, kar je potrebno. Prišel

je namreč kmeta rešit iz njegovega jarma. Požarni »štelfertreter« zajema vso svojo modrost iz tega kramarja. Tudi nekdo drugi, kojega ime bodem naznanil, ako se ne pogloblja, je posebno goreč prijatelj tega kramarskega in nemčurskega apostola, ki na vse kriplje obrekuje in črti »Naš Dom«. Gotovo ste že uganili, kdo je ta kramarski apostol. To je namreč oni zloglasni »Štajerc« ali »giftna krota« imenovan.

Samomor. Pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je obesila gostilničarka Terezija Vaupotič. Stori la je to baje v obupu. Bila je sicer usmiljenega in mehkega srca.

Požar je popolnoma uničil dne 4. t. m. hišo in gospodarsko poslopje posestnika Mat. Škortinek pri Konjicah. Posestnik, ki je žagar, je bil odsoten na neki oddaljeni žagi. Vzrok požaru še dozda ni znan.

Utonil je v Dravi blizu Krčovine pri Ptuj 41 letni udovec Janez Petelinšek. Po končanem delu kosil je namreč na travniku svojega brata, šel se je kopat s svojim bratom Francem in Lovrencem Zupanič. Jernej Petelinšek je zašel v premočen tok in je utonil. Trupla še zdaj niso našli.

V Anžah pri Rajhenburgu je pičil neko dekle, ki je nato v treh urah umrlo.

Novo ime. G. Lubri Mihael, posestnik in uradnik pri premogovniku v Trbovljah, bode se z dovoljenjem oblastvenim zanjprej imenoval »Slavec«. Dosedanje rodbinsko ime »Lubri« je v »Slavec« že prepisano v krstni in poročni in v zemljišni knjigi. Njegov sin Albin je letos postal duhovnik in kapelanu je v Zrečah. V solah se je pisal še »Lubri«, a sedaj tudi on seveda nosi novo ime očetovo »Slavec«.

Na Hardeku pri Ormožu je v novem odboru zopet županom izvoljen gosp. Martin Stanič: svetovalec sta gg. Jože Kralj in Franc Hanzelič, stari odborniki pa so gg. Andrej Bogša, Matjaž Keček, Matjaž Prapotnik, Iv. Sterman, Matjaž Zdravec in Andrej Zinko. Vsi vrli narodnjaki. Živeli! Bog blagoslovi njih delo v korist mile domovine!

V Loperčicah pri Ormožu umrl je posestnik Miha Vrhovčak v 80. letu svoje starosti ter bil 10. t. m. na humskem pokopališču ob mnogem spremstvu pokopan. Pokojnik je bil nekaj grenadir in izvrsten muzikaš, poznat med Muro in Dravo. Naj v miru počiva.

Žitne cene. V Mariboru: 1 hl pšenice 15 K 60 v, rži 13 K 40 h, ječmena 13 K 40 v, ovsa 14 K 40 v, koruze 13 K 80 v, prosa 15 K 20, ajde 13 K 60 v, fižola 20 K. — Na Dunaju: 50 kg pšenice 7 K 85 v, rži 6 K 70 v, koruze 5 K 50 v, činkvnt 6 K 40 v, ovsa 7 K 55 h, fižola 10 K.

Sejmi na Štajerskem meseca avgusta. Arnovž 25., Kapela 18., Ljubno 26., Sv. Duh na Starigori, župnije Sv. Jurij ob Ščavnici 25., Sv. Filip v Veračah 29., Laško 25., Sv. Trojica v Slov. gor. 28., Muta 29., Jarenina 18., Sv. Jurij ob Pesnici 20., Limbus 16., Svinčina (samo za blago) 28., Cmurak 25., Sv. Peter 29., Sv. Jernej 25., Sv. Tomaž pri Veliki Nedelji 29., Hajdina 30., Turnišče 26., Rogatec 25., Poličane 29., Slov. Bistrica 25., Velenje 25., na novo potrjeni sejmi v Rajhenburgu 26.

Cerkvene stvari.

Romanja k Mariji Pomagaj se udeležijo, kar z veseljem slišimo, tudi velečastiti gospod duhovni svetovalec Martin Jurkovič, župnik pri Sv. Petru.

Umrl je č. g. J. Kovalik, misijonar pri Sv. Jožefu pri Celju. V soboto opoldan je še opravil skupno z drugimi svoje urne molitve; iz cerkve gredeč mu je postalo slabo, na kar je legel in v par trenutkih potem lahko izdihnil. Star je bil 61 let. Pogreb z obilno vdeležbo duhovnikov se je vršil dne 11. t. m. N. v m. p.!

Št. Andraž v lavantinski dolini. Skupne duhovne vaje (v nemškem jeziku) bodo v novicijski hiši Tovarištva Jezuso-

vega, in sicer: I. za duhovnike: od večera 18. do jutra 22. avg. od 1. do 5. septembra, od 29. sept. do 3. okt. II. za dijače: od večera 23. do jutra 27. avgusta. Oglasila naj se pošljejo pravočasno na predstojništvo novicijske hiše.

Duhovniške vesti. Č. gosp. Franc Gartner, kapelan, je prestavljen iz Hoč na Vransko. V Hoče pride kot II. kapelan č. g. novomašnik Andrej Lovrec. — Duhovne vaje za duhovnike se vršijo letos na Slatini od 22. do 26. septembra.

Iz Starega trga. Dne 18. avg. l. 1602 je slavni ljubljanski škof Tomaž Kren romarsko cerkev sv. Uršule na Plešivcu slovesno posvetil in ob enem tam zakrament svete birme delil, kar je iz listine, od imenovanega nadpastirja lastnoročno podpisane, razvidno. Spadala je namreč takrat starotrska župnija, ki je novo cerkev sv. Uršule za podružnico dobila, k ljubljanski škofiji. Ker bo prihodnji teden 300 let minulo, odkar je bila cerkev sv. Uršule dozidana in posvečena, se bo tam skozi cel teden, namreč od 17. do 24. avgusta, tristoletnica s sv. misijonom obhajala.

Dramlje pri Celju. Nedelja, 20. julija, je bila za našo mladino dan največjega veselja. Slovesno se je namreč ustanovila Marijina družba krščanskih mladeničev in deklet. Ti dve družbi sta gotovo najlepši sad svetega misijona, katerega so v adventu lanskega leta tukaj vodili preč. gospodje lazaristi M. Klančnik, Zdravljč in Pediček, in zaradi katerega je svoj čas »Slov. Narod« na ostuden način napadel našega preč. g. župnika Andr. Podhostnika. — K slovesnemu sprejemu sta prišla preč. gospoda M. Klančnik in Zdravljč od sv. Jožefa pri Celju in sta v krasnih govorih navduševala našo mladino, naj se neustrašeno zbira pod zastavo nebeške Matere in posnema njene čednosti. Marijina družba krščanskih mladeničev šteje sedaj 76 udov, družba deklet pa okoli 200. Ginljiv je bil prizor, ko so vsi udje in še mnogo drugega ljudstva na dan sprejema pristopili k mizi Gospodovi, in krasno je donela družbena pesem in pa čudovito lepi »Magnifikat« po natlačeno polni cerkvi. Da, to je bil »dan, ki ga je napravil Gospod«, to je bil dan, ko je drameljska mladina pokazala, da je za vse dobro vneti. Zanimanje za družbo raste od dne do dne — vključno brezpomembnim zaprekan. Shodi so izvrstno obiskani in položen je že tudi temelj družbeni knjižnici, ki bo štela v kratkem času najmanj 500 zvezkov. Preč. gosp. M. Frece, župnik na Belih Vodah, je sam velikodušno daroval družbeni knjižnici blizu 200 knjig, nekateri drugi preč. gospodje pa so tudi obljubili knjig. Prisrčna hvala! Da je knjižnica pri nas potrebna, kaže veliko zanimanje naše mladine za dobre spise; le beri, pridno beri, krščanska mladina drameljska! Da ti knjig ne bo manjkalo, se bo že skrbelo! — Prečast. gospodom misijonarjem izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo za njih trud in požrtvovalnost. Vi pa, mladeniči in dekleta drameljska, ostanite zvesti obljubam, ki ste jih obljubili Vaši zaščitnici, Kraljici nebeški, ne vstrašite se ovir in nasprotnikov, ampak le pogumno naprej, naprej za Boga, vero in narod!!

Društvena poročila.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki: Fr. Polanec na Štanovskem za kruh sv. Antona 2 K; Kolarič, kaplan, 2 K; Čede, kaplan, 5 K; Ogrizek, trgovec v Oseku, 10 K.

Slovensko pevsko društvo v Ptuj. V sredo, dne 20. t. m. bode ob 6. uri zvečer skupna pevška vaja za zunanje čast. pevke in pevec ormoškega in ptujskega okraja v Ptuj v Narodnem domu. Odbor.

Družbi sv. Cirila in Metoda so mes. julija poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Mariborski bogoslovci 1902. l. 200 K, Ježovnikova gostilna v Velenju iz nabiralnika 8 K; posojilnica v Žalcu 40 K, v Pišecah 10 K; podružnica: ženska v Trbovljah

69 K, v Ljutomeru 17-10 K, za Vuhred in okolico 10 K, izvenakademična v Gradcu 50 K. — Družba je imela meseca julija skupaj 4806-06 K dohodkov in 3832-81 K stroškov. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz drugih krajev.

Roparski umor na Dunaju. V soboto je bila na Dunaju umorjena 80 letna trafikantka Viljemina Jülich pl. Julienthal. Sum leti na mladega človeka, ki je že nekaj dni opazoval trafiko in starkine navade. Policija pravi, da se je morilec priplazil skozi kuhinjska vrata, katera je v petek zvečer ob pol 10. uri pustila postrežnica nekoliko odprta, ko je šla po vodo. Morilec se je skril pod posteljo in ko je postrežnica odšla, čakal je, da stara trafikantinja zaspi. V spanju ji je prerezal vrat, nakar ji je iz denarnih skledic pobral drobiž in vzel nekaj cigar. Nato je zbežal skozi okno na trg. V obleki umorjene ženske je zasledil 20 kron papirnatega denarja. Policija je krčevito delala, da bi morilca zasledila. Kakor javljajo brzogavi, se ji je to baje posrečilo. Prijeli so ga 10. t. m. in je vse obstal. Morilec je 28 letni nožar Anton Schoeneckel iz Knežiča na Moravskem. Schoeneckla zasleduje deželno sodišče v Ratiboru radi tatvine in uloma.

Samomor z možnarjem. Posestnik Konrad Kaufman iz Obermochla na Zgor. Štajerskem si je na kaj čuden način končal življenje. Nabasal je možnar, s katerim se navadno strelja pri procesijah, se vsedel nanj in užgal. Seveda ga je takoj odneslo na drugi svet.

Pogumen kapitan. Kapitan Henry Newman in njegov šestnajstletni sin sta odplula iz New Yorka proti Angleški v majhnem čolnu, katerega kurita s petrolejem. Kapitan je izjavil, da se upa dospeti na Angleško v 30 dneh, če se med časom kaj posebnega ne primeri. Doslej sta srečali že dve ladji pogumnega kapitana. Parnik »St. Louis« je srečal čolniček kapitana Newmana. Do takrat je prevozil že 875 morskih milj. Iz tega se da sklepati, da bo Newman res došel na Angleško v 30 dneh, če se mu ne pripeti kaka nezgoda. Parnik »St. Louis« je po mornarsko pozdravil pogumnega kapitana in ta mu je odzdravil in signaliziral, da sta oba potnika zdrava.

Hud petelin. V Kalumetu imajo pri neki hiši tako hudega petelina, da so ga primorani z verižico priklenjenega imeti, sicer pobije vse kokoši po soseski.

Ponesrečen otrok. Marija Kolar, posestnika žena iz Dravelj na Kranjskem, je imela štiri nedorasle otroke. Neko popoldne je šla Kolar s svojim 13 let starim sinom Nackom na kakih deset minut od hiše oddaljeno njivo ter pustila triletnega Pavčka pod nadzorstvom petletne hčerke Marijane sama doma. Otroci so se igrali pred Zanoškarjevo hišo, in tukaj je po naključbi Zanoškarjev šestletni otrok Janez tako nesrečno z rovnico zadel malega Pavčka, da je ta vsled dobljene poškodbe čez nekaj dni umrl.

V nemških bankah poka. Zopet je na Nemškem v Draždanih (Saksonsko) ustavila neka stara banka svoja plačila. Zgube je čez 7.000.000 K. Blažena nemčija!

Prva misel. Neki pijanec, ki je šel v temni noči proti domu, pade v neki prepad: »Grozno« vzdihne revež čez nekoliko časa, ko se zave, kje da je, »kaj bo, če postanem žejen«.

Je-li človeku potreben želodec? Na to vprašanje odgovarjajo zdravniki z — ne! Leta 1893 se je bilo dogodilo privikrat, da so nekemu bolniku, ki je imel raka v želodcu, operativnim potom odstranili bolani želodec. Ta bolnik je sicer umrl, ali započeta praksa se je nadaljevala, ter je sedaj — kakor poroča neki zdravniški list — v nemškem cesarstvu 16 ljudi, ki veselo živijo — brez želodca, katerega so jim odstranili radi raka. Službo želodca, da jim opravljajo čreva, ka-

tera so po odstranjenju želodca sešili. Tako čitamo v listih. Če pa je res, da človek more živeti tudi brez želodca, potem pa imajo ljudje, ki živijo brez želodca, to veliko srečo, da jih nikdar — želodec ne boli! In ta šmentani želodec dela kaj rad sitnosti pri človeku.

Zobe je dobil. Pred malo meseci je prišel 55 letni kmet k nekemu zdravniku na Dunaju ter mu pripovedoval, da je v svojem 25. letu izgubil vse zobe, zdaj pa da se mu je močno razbolela spodnja čeljust. Zdravnik je spoznal, da mu ondi naraščajo novi zobje. Po treh mesecih pa je dobil kmet 18 novih zobov, 10 na spodnji, 8 pa na gornji čeljusti. To je najbrž jako redka prikazen, da človek dobi tudi na stara leta nove zobe. Z zobmi modrosti, ki jih dobi človek v 18. letu, se navadno konča rast zob.

Smrt pod vlakom. Iz Kaire se poroča: Polkovnik Forestir Walker, generalni adjutant zapovednika angleških čet, je v Helnanu prišel pod vlak in ostal mrtev.

Cebele morilke. V bližini Tata ležečem kraju Baja so čebele napadle nekega kmeta Koblenca in njegova dva konja ter jih tako opikale, da sta konja takoj poginila, kmeta so pa ljudje dobili skoro na to umirajočega.

Na limanice mu je šel. V gledališču v Parizu je nek Anglež naenkrat zapazil, da mu je ukradena ura. Glasno zakliče zatorej med ljudstvo: »Tisti, ki mi je ukradel uro, naj pazi, kajti ura bije vsake četrte uro jako glasno.« Komaj je to izrekel, vzdigne se neki gospod, ki je sedel v njegovi bližini, ter hoče oditi. Anglež ga zgrabi ter mu med krohotom ljudstva vzame uro iz žepa.

Prav se mu zgodi. K nekemu peku pride čevljarški učenec ter ga vpraša: »Imate stare zemlje?« »Da«, pravi pek, »imam jih!« »Prav se vam zgodi«, reče na to učenec, »zakaj jih pa niste prej prodali!«

Prazna glava. Znani pravoslovec in vodja katolikov v Nemčiji, Windthorst, ki je bil jako majhne postave, prepiral se je nekoč z nekim velikanom o pravoslovnih vprašanjih. Ker ga je Windthorst prekašal v znanosti, zakliče velikan konečno jezo: »Če ne molčite, vtaknil vas bodem v žep!« »Ha!« se odreže Windthorst, »vtaknite me rajši v glavo, — tam imate več praznega prostora!«

Kdo je bil pametnejši? Dva moža se srečata v neki ozki ulici. Nobeden se ni hotel ogniti. Prvi zakriči: »Jaz se vsakemu oslu ne ognem!« »Jaz pa!« reče drugi mirno ter stopi na stran.

Preiški brez očij. V Sv. Lovrencu pri Flumičelu sta vrgli dve svinji 16 preiškov, ki so brez očij. Preiški živijo in jedo ter se počutijo dobro.

Če je človek mladoleten. 18 letni delavec je tožil nekega tovarnarja radi žaljenja na časti. Zagovornik tovarnarja je pa pri obravnavi predlagal, da se naj njegov klient takoj oprosti, ker mladoletna oseba ne more samostojno tožiti radi žaljenja na časti. Toda sodni dvor je bil mnenja, da ima tudi mladoleten pravico samostojno tožiti, ako je le prekorail 14. leto. Pri obravnavi so se potem poravnali.

Uden vzrok smrti. V samostanu v Flushing, Long Island, je umrla te dni nuna Leona Jeodic, ki je vedno tožila o bolečinah v želodcu in nobeden zdravnikov si ni mogel raztolmačiti njene bolezni. Sedaj pa so truplo preiskali in našli v želodcu dolgo iglo, ki jo je zbadala gori v prsi.

102-letni zaročnik. Iz Temes Sága pišejo, da se je tamošnji najstarejši človek, 102-letni posestnik Štefan Hugar oženil s svojo 80-letno zvesto služkinjo Marijo Hefer. Stari je popolnoma zdrav. Poroče se je udeležila vsa vas.

Bela žena v premogovniku. Iz Valesa se poroča, da so v ondotnem premogovniku vsi opustili delo. Povod k temu dala jim je neka prikazen. Nekaj premogokopov je prišlo pred nekaj dnevi v največjem strahu

iz premogovnika in so začeli pripovedovati, da hodi v rovih neka bela prikazen s svetilnico v rokah, glasno tarnajoč in jokajoč. Ker se je v dotičnem premogovniku pripetilo že več eksplozij tekom par let, smatrajo vraževerni premogokopi to belo prikazen za slabo znamenje. Premogovnik so zaprli za nedoločen čas.

Oživel. V Findlugu v Ohio se je zgodil naslednji dogodek: Cele štiri ure so imeli ljudje farmerja John Fenstermacherja za mrtvega. Več tednov je John Fenstermacher že bolehal in bil slednjič prisiljen ostati mirno v postelji vsled raznoterih bolezni. Bolezen se mu je vidoma hujšala in zvečer je ob osmih po presodku vseh umrl. Družinski zdravnik ga je za mrtvega spoznal. Družina njegova je žalovala in poslala po pogrebniha. Ravno pred prihodom pogrebniha pa se obrne mrlič na ležišču, globoko zaveza in si zmane oči. Fenstermacher se sedaj počuti boljše kot kdaj prej.

Namestu psa ustrelil človeka. V občini Gömör Kisfalud se je večkrat v vrtu Pavla Goraca klatil velik tuj pes, ki je na vrtu napravil veliko škodo. Gorac je te dni zagrabil za puško in pomeril na nadležnega psa. Strel je počil, a krogla ni zadela psa, ampak na sosednem vrtu delajočega moža Ludovika Vruce, ki se je mrtev zgrudil. Vruce zapušča vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci. Gorac se je sam javil sodišču.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Tu imamo torej one štiri snovi, na katere se moramo pri gnojenju najbolj ozirati, katere posebno zbiramo v živinskem gnoju, kompostu, kupujemo v mineraličnih gnojilih itd. Omeniti hočemo pa še dva, ki imata za rastlinsko življenje tudi velikanski pomen. To sta

e) kislec in vodenec.

Kislec nahaja se prost v zraku, pomešan največ z dušcem. Kakor živalim, tako služi kislec tudi rastlinam za dihanje. Brez kisleca sploh ni mogoče živalsko kakor tudi rastlinsko življenje. Dihajo pa vsi deli rastline, tudi korenine. Namaži steblo drevesa z maščobo, ki zabrani dihanje stebelu, kako ti bode drevo klaverno postalo. Okopaj v mokrem n. pr. trsje, zemlja se stepta, zrak ne more vanjo in tako postane trsje klaverno, blede. Že zaradi dihanja korenin skrbi, da pride zrak v zemljo. Kislec zraka v zemlji ima pa tudi velikanski pomen zaradi okisavanja snovi v njej, ki šele vsled tega rastlinam ugodne postanejo zaradi razkrajanja v zemlji vezanih redilnih snovi, neposredno vsled okisavanja ali posredno vsled razvijanja ogljenčeve kisline iz sprstenine itd.

Kislec z vodenecem pa tvori vodo. Voda je za rastlinstvo najvažnejši pogoj. Ona služi kot redilna snov, kot gradivo rastlinam. Le ž njeno pomočjo je mogoče rast, kajti ona napravi rastlino sočno, posamezne stanice napete. Oveta rastlina ne zamore rasti.

Voda pa ima tudi veliko nalogo, da prenaša vse druge redilne snovi, ki so v zemlji, v tiste dele rastlin, kjer se prebavljajo, predeljujejo, istotako prenaša zopet voda v tistih pripravljene snovi v druge dele. V vodi, ki pride po koreninah v rastlino, pa ne sme biti naenkrat mnogo takih redilnih snovi razstopljenih. Premočne razstopnine vničijo rastline. Marsikateri je že skusil, kako so se rastline

posušile, ako je n. pr. z močno gnojnico ali kako gnojilno soljo na nekaterih mestih gnojil. Ljudje pravijo, da so se rastline požgale.

Ker pa voda redilne snovi iz zemlje v zelo stanjšani množini le po malem v rastlino prenaša, porabi rastlina zelo veliko vode. Kar je vode več, jo pa rastlina hlapi. To hlapenje je pa tudi zelo važno, ker si vreja ž njim rastlina svojo lastno toploto.

Eno drevo hlapi na dan do 100 l vode. Za 1 kg suhe tvarine, ki se napravi v rastlini, je treba pri ovsu n. pr. 360 delov vode, pri detelji celo 410 delov. Iz tega je razvidno, kako velike množine vode je treba za rastline.

V Mariboru pade približno 120 cm visoko dežja na leto. Na oral ga pade torej 6,720.000 l. Pri tem je tudi sneg vračunjen. Na oralu pride-lamo v ovsu n. pr. 6000 kg suhe tvarine. Ako potrebuje 1 kg suhe tvarine 360 kg vode, torej potrebuje oves na enem oralu za tak pridelek 2,160.000 kg vode. Glede vlage smo torej pri nas v obče še na dobrem, pa moramo le tudi varčni biti ž njo. Velik del vode izhlapi ali pri deževju sproti odteče ali pa se pogrezne v večjo globino. Samo ona voda, ki pade v onih mesecih na zemljo, kadar oves na polji stoji ne bode zadostovala. Tega del je treba zemljo v jeseni prav pripraviti. Drevje bodemo na jesen okopali pa kolikor mogoče pod kapom pom krone, njive za jarino v jeseni preorali. Spravili bomo zemljo v tak stan, da bode lahko vodo sprejemala, torej bomo površje zemlje zrahljali, spravili ž gnojenjem sprstenino v zemljo, pokrivali površje vsaj okoli mladega drevja s slamnatim gnojem ali smrečjem itd. V strminah bomo posebno v sadonosnikih vodo lovili ter jo pri mladem drevju napeljavali od enega drevesa k drugemu, pri velikem drevju pa napravimo med vsakima dvema drevesoma jame, v katere speljumo vso vodo, ki po strmini priteče.

Površno rahlanje zemlje, zatiranje plevela itd. pa tudi zabranjuje preveliko izparivanje vode, ki bi prihajala vsled kapilarne sile iz globočine popolnoma na površje, ako ne bi bilo to zrahljano. Tlačenje zemlje pri sajenju, ali valjanje pri setvah, ima pa namen kapilarno zvezo z nižjimi plastmi tvoriti, da pride vlaga od nižjih plasti lahko do sadik oziroma semena.

Pri pomanjkanju vode rastline tudi še vspevajo, toda dobijo poseben značaj (Xerophyte), ki ni namenu kmetovalca ugoden. Rast postane zelo slaba, rastlina se zavaruje proti osušenju z debelejo kožo, z manjšim površjem listov, postane bolj lesnata itd. Poljedelec, sadjerejec itd. je gotovo že mnogokrat opazil to nepovoljno lastnost. Tudi po nepravčasnem gnojenju s kajnitom, ki ima mnogo kuhinjske soli, se ta neugodna prememba rastlin opazi.

Da je pa premnogo vode zopet škodljivo, to pa dobro poznajo naši kmetovalci. V tem slučaju je potrebno odmakanje, da se površje podzemeljske vode zniža. To odmakanje pa mora biti tudi spored posebnih razmer pametno izvršeno, sicer se dobi namestu vsled preoblike vlage malovrednega zemljišča zemljišče, ki je vsled prevelike suše malo vredno.

(Dalje prihodnjič.)

Listnica uredništva. Ker so nekateri naši so-trudniki v Mariboru za delj časa odpotovali, prosimo, da se vsa pisma pošiljajo naravnost na uredništvo našega lista.

Loterijske številke

Trst 9. avgusta: 87, 54, 67, 60, 90.
Linc 9. avgusta: 15, 74, 52, 46, 29.

Društvena naznanila.

Dne 17. avg.: »Bral. društva v Cezanjevcih« veselica s petjem, predavanjem in igro »Sv. Neža« v šolskih prostorih.
» » » »Bral. društva pri Kapeli« veselica s petjem in gledal. predstavama »Lurška pastarica« in »Pravica se je izkazala« v gostilni pri Zidu ob 4. uri pop.
» » » »Bral. in pevskega društva pri Sv. Martinu v Rož. dolini« veselica s petjem in raznimi zabavami pri g. Stožirju. Začetek ob 4 uri pop.
Dne 24. avg.: »Mladen. in dekl. zveze v Dobrni pri Celju« velika cesarska slavnost s petjem, slavnostnim govorom in gledal. igrama. Začetek ob polu 4. uri pop.
Dne 31. avg.: »Kmet. bral. društva v Št. Lovrencu nad Mariborom« veselica v prostorih g. Skačaja.

Ročna sejalnica

za sejanje detelnega in travnega semena, rži, ovsa, ječmena, koruze itd.

Posebno se priporoča za gorate kraje. Zelo po ceni in trpežna.

Novo!

Novo!

Ugodnosti: prihranjenost semena, enakomerno in hitro seje. Prospekti na zahtevanje.

Komad 50 K pol povzetju. Prospekti na zahtevanje. Glavna zaloga:

Echinger & Fernau

454 25-22

Dunaj XII, Neubaugürtel 7-9.

Naznanilo.

Na Jernejevo bode letos **25. avgusta** v **Središču**

živinski sejem

posebno za žrebeta težkega plemena. Kupci in prodajalci se vljudno vabijo. 382 2-1

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Razglas.

369 2-2

Podpisano županstvo naznanja, da je c. kr. namestništvo v Gradcu dovolilo še

dva nova živinska sejma v Rajhenburgu in sicer na **dan 29. januarja** in **26. avgusta** vsakega leta. Kupci in prodajalci ste vabljeni od bližine in daljave na ta sejma.

 Prvi sejem se bode vršil dne **26. avgusta t. l.**

Županstvo trg Rajhenburg.
M. Presker.

Dražba.

Na prostovoljno prošnjo dedičev po Matiji Orešnik iz Dobriča se bodo zemljišča vl. št. 31, 32 in 35 k. obč. Dobrič na javni dražbi na lici mesta v Dobriču **prodala** na dan

 30. avgusta 1902, ob 8. uri dopol.

Izključna cena je na prvo zemljišče 840 K, za drugo 1000 K in za tretje 2421 K, za pritlikline za 34 K 80 h za premičnine 54 K 90 h.

Pri dražbi položiti je 10 % vadij, ostanek skupila pa je plačljiva v enem mesecu s 5 % obrestmi od dane dražbe.

Natančnejši dražbeni pogoji se smejo pregledati pri c. kr. okr. sodnji v Šoštanju ali v c. kr. notarski pisarni v Šoštanju v uradnih urah.

C. kr. okrajno sodišče Šoštanj, 377 1-1
dne 7. avg. 1902.

Ustmena zniževalna dražba

dozidanja jednega nadstrojja pri dvo-razrednici v Dornavi se vrši v nedeljo, dne **24. avgusta t. l. ob 3. uri popol.** v tamošnji šoli. Stavba se odda skupaj le jednemu podjetniku. Izključna cena je 16.000 K. Stavbeni načrti, stroškovnik in stavbeni pogoji so na ogled pri domačem nadučitelju. Vsak licitant mora pred licitacijo položiti varščino 5 % izključne cene.

Krajni šolski svet v Dornavi,

363 2-2

dne 3. avgusta 1902.

Janez Veršič, načelnik.

Vsaka beseda stane 2 v.
Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 v.
Večkr. objava po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Posestvo z vinogradom v prelepem kraju na slovenskem Štajerskem. Obsega 2 in pol orala povsem z ameriškansko trto nasajene in ograjene vinske gorice, 7 oralov polja in travnikov, 300 sadnih dreves ter čedno hišo z gospodarskim poslopjem. Posestvo je od železniške postaje pol ure od trga četrt ure in 100 korakov od podružne cerkve oddaljeno; zato je tudi za upokojenega gosp. duhovnika jako pripravno. Cena nizka. — Več pove upravnništvo lista. 304 10-9

Hiša s stanovanji, zraven vrt za zelenjavo, sadonosnik in njiva, se po ceni prodaja v Mariboru. Ferdinand Kocmut, Koroška ulica 122. 253 3-1

Malo posestvo, sposobno za mlekarstvo, se da v najem. I. Janšnik, Maribor, glavni trg 4. 360 2-2

Gostilna, oddaljena 5 minut od župnijske cerkve, se da takoj v najem. Hiša je tudi pripravna za majhno trgovino. Najemnik tudi lahko dobi, če želi, zraven toliko posestva, da si lahko redi potrebno živino. — Natančnejša pojasnila daje Čeh Jurij, veleposestnik pri Sv. Antonu v Slov. gor. 352 2-2

Nova hiša, pri farni cerkvi, s 5 sobami, lepimi kletmi, primerna za trgovino in krčmo, se odda v najem v Dobju, p. Planina (Štajersko). Anton Hrašnik. 368 2-2

Trgovina s krčmo vred se da v najem. — Ponudbe na Anton Zernec, Maribor poste restante. 364 2-2

Stroj za šivanje, še dobro ohranjen, se po prav nizki ceni prodaja pri g. Jožetu Verdnik, Spodnja Nova vas, pošta Slovenska Bistrica. 365 3-2

Zidana hiša, 15 minut od magdalen-ske cerkve. s 3 sobami, kuhinjo in kletjo, travnika in vrta okoli pol orala, 1 1/2 orala je lesa, se prodaja v Poberžah. — Naslov pri upravnistvu. 366 2-2

Orglje z dvema spremembama, 4 oktave, v prav dobrem stanju in s prijetnim glasom, se po nizki ceni prodajo. Najbolj pripravne so za učence in tudi organiste, da sebe in pevce vadijo. Naslov pri upravnistvu „Sl. Gosp.“ 367 3-2

Malo posestvo, deset minut od postaje Pesnica, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Vsega je 40 oralov: vinograd, sadonosnik in njiva s hišo vred. Več se izve pri lastniku Janez Krivec na Ranči h. št. 60. 383 2-1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Čevljarskega učenca sprejme Fr. Narath v Mariboru, Koroška cesta št. 9. 358 3-2

Trgovski pomočnik, ki je poštenega, krščanskega obnašanja ter izurjen v vseh trgovskih strokah, se sprejme pri „Kmetijskem društvu v Laškem.“ 362

Organist in cerkovnik z dobrimi spricvali, cecilijansko izurjen, želi službe. Naslov pri upravnistvu. 372 3-2

Mlad mož, zanesljiv in pošten, išče službe kot služabnik od 1. oktobra t. l. kje na Štajerskem, Kranjskem ali Koroškem. Pisma prosi pod: D. M. 33 na upravnistvu. 374 2-1

Prodajalka, zmožna slovenskega in nemškega jezika, ki razume tudi šivati na stroju, se sprejme pri g. Heumayer Marija, glavni trg 1. 375 3-1

Kovaškega učenca sprejme Jernej Ribič, kovaški mojster na Drazenbergu, pošta Sv. Ana na Krembergu. Oglaš naj se osebno. 376 2-1

Mlinar išče mlin za tretjino ali v najem. Tudi gre za nadmlinarja in za žagarja. Kdo? pove upravnistvu. 379 3-1

Učenec se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom pri Ivan Koletnikovi naslednici na Črni gori pri Ptuj, ki je z dobrim vspehom dovršil ljudsko šolo. 378 3-1

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjske, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjske različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Otvoritev prodajalnice.

Cenjenemu p. n. občinstvu iz mesta in okolice uljudno naznanjam, da **sem otvoril**

prodajalnico dežnikov in solnčnikov v Mariboru, Burggasse 8.

Priporočam svojo veliko in raznovrstno zalogo dežnikov in solnčnikov po najnižjih cenah.

Vsake vrste prevlake za dežnike in solnčnike so vedno v zalogi. Prevzemam tudi vsa v to stroko spadajoča dela ter izvršim ista točno in zelo po ceni.

Priporočam se v obilna naročila ter zagotavljam, da se bodem trudil s točno postrežbo in dobrim delom pridobiti naklonjenost in zadovoljnost cenjenega p. n. občinstva.

Z odličnim spoštovanjem

380 3-1

Anton Fornara,
izdelovatelj dežnikov in solnčnikov.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in st. v; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Zaloga pohištva.

Priporočam mojo zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Spoštovanjem 323

P. Srebre,
Maribor, Tegetthoffova ul. 23.

Novo!

**Molitvenik
Sveto opravilo.**

Za mladino in tudi za odrasle.

Spisal
Jožef Čede,
kapelan.

Cena 70 vin, po pošti
10 vin. več.

— Priporoča —
tiskarna sv. Cirila.

Novo!

Demetrij Glumac

283 13-8

kotlar

Maribor Kaserngasse št. 13. Maribor

se priporoča cenj. p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor: popravila pri parnih kotlih za parne stroje, za barvarije, usnjarije, pri parnih kotlih za beljenje platna, pri izdelovanju sveč in magarina, dalje za paro- in vodovode iz bakra ali železa.

Različni kotli za perilnice in kotli za žganjarije so v zalogi.

Pocinjuje in popravlja točno in po ceni.

Dobro ohranjeno peč

● ima naprodaj ● krajni šolski svet Št. Andraž p. Velenje. Visoka je 2.50 m, dolga 80 cm, široka 70 cm. Kupci se blagovolijo oglasiti pri načelniku g. Mart. Tominšku p. d. Petelinšku.

381 3-1

Martin Tominšek, načelnik.

Tiskarskega učenca,

ki je dovršil vsaj dva gimnazijska razreda ali tri razrede meščanske šole, je star najmanj 14 let, ter vešč slovenščine in nemščine,

☛ sprejme takoj ☛

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

373

1

koroške ulice št. 5.

Pri večji grajščini na Slovenskem se sprejmejo takoj

1. vdova ali samska gospodinja, ki je izvrstna kuharica in zna voditi večje gospodinjstvo.
2. samski viničar, ki je tudi v poljedelstvu in živinoreji izvežban.
3. mlad vrtnarski pomočnik.

Pismene, dosedanje službovanje obsegajoče ponudbe, pošljejo se naj do 16. avgusta t. l. upravnistvu „Slov. Gospodarja.“

370 2-2